

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

SLO

MLINARSKA POT

PO MEHKIH GOZDNIH POTEH OKOLICE ŠENTANELA

An aerial photograph of a village nestled in a valley. A winding road leads from the bottom left towards a hill in the background. On the hill, there is a church with a tall, dark spire. The village below has several houses with dark roofs, some of which are partially obscured by trees. The overall scene is quiet and rural.

Š E N T A N E L

Svojevrstna koroška pokrajina, ki se popotniku razkazuje na vsakem koraku, je povabilo, da prehodite Mlinarsko pot in prisluhnete tišini v neokrnjeni naravi.

MLINARSKA POT

Začetek: Štoparjev most–Povhov mlin

Zaključek: Povhov mlin

Označena Mlinarska pot: Povhov mlin v Šentanelski reki → Jamnica → Turistična kmetija Mikl z razgledno točko → Rekreatijski center Šentanel, razgledna točka z daljnogledom pri kapelici sv. Uršule → Šentanel → Turistična kmetija Lužnik → Povhov mlin

Časovni obseg poti: po daljši poti 5 ur zmerne hoje | po krajši poti 3 ure zmerne hoje

Dolžina: 20 km | 13 km

Nadmorska višina: 800 m

Kulturna dediščina ob poti: spominska in sakralna znamenja, kapelice, kašče

Naravna dediščina: Koroševa lipa, Gornikove lipe, Marinova lipa v Šentanelu

Od še delujočega Povhovega mlina vodi Mlinarska pot po dolini Šentanelske reke, po sledih označenih nekdanjih mlinov v spomin na stare čase. Mlini so tod mleli od 18. in vse do druge polovice 20. stoletja. Bili so na videz neopazna arhitektura, a so pomembno sooblikovali podobo domačije in okolja, pomenili so preživetje. Ob poti srečujete sledi ljudskega ustvarjanja in sakralno dediščino, bohotijo se častitljive lipe, z razglednih točk se lahko ozrete po slikoviti okolici.

OB POTI

Štoparjev most je bil iz kamna z Volinjaka zgrajen v letih 1857–1863. Zaradi vzpenjajoče se in v ovinek speljane konstrukcije se uvršča med edinstveno in slikovito tehniško dediščino.

Povhov mlin, izjemna etnološka posebnost Koroške v lasti potomcev prvih lastnikov, prvič omenjen leta 1845, je redno deloval do leta 1976. Družina Naveršnik ga je leta 2005 obnovila in omogoča ogleds ter pripravlja vsebinske dogodke za vse generacije. Obisk je primeren za šole v naravi, naravoslovne dneve, za zaključene skupine in posamezne ogleds.

Označena Mlinarska pot vodi mimo spominskega znamenja iz mlinskih kamnov, poklona padlim partizanom iz Šentanela v Lužnikovi reki, po dolini do znamenja, kjer sta delovala Kajžerjev in Zvonikov mlin; tam zdaj stoji nadomestna hiša.

Na križpotju Belšak–Jamnica se pot vzpenja proti Jamnici in da-

ŠENTANEL

lje proti Koroševi elektrarni, ki izkorišča vodo iz potoka, kot jo je nekoč mlin. Ozka steza se vzpenja ob potoku, kjer so ob vznožju vidne sledi Peršatovega in Miklovega mlina, ki ga je nadomestila majhna elektrarna.

Po opuščeni stezi prispemo po hribu do križpotja, kjer se pohodnik lahko odloči za več smeri: proti Strojni, Šentanelu ali na levo po obronkih Jamnice, Belšaka in nazaj v dolino proti Povhovemu mlinu.

Označena Mlinarska pot usmerja popotnike do obnovljene kapelice in mimo ekološke turistične kmetije Mikl, kjer v sožitju z naravo ohranjajo ekološki način kmetovanja in gospodarjenja. Na kmetiji prijaznih ljudi se lahko okrepčate z ekološko pridelano hrano, svoje storitve pa ponuja tudi bližnji ekohotel kmetija Koroš s častitljivo lipo in starodavno kaščo. Tu se razvija najpomembnejši kolesarski center Koroške, s čudovito razgledno točko v bližini. Na Jamnici je poskrbljeno za vse sladokusce.

ŠTOPARJEV MOST, eden najlepših
železniških viaduktov na Slovenskem.

SPOMINSKO ZNAMENJE

POT PROTI JAMNICI

Pot vodi mimo idilično urejene kmetije Peršat in ekološke turistične kmetije Gradišnik, kjer se popotniki lahko naučijo kmečkih dobrot. Sprejmejo vas gostoljubni ljudje. Gradišnikova kapelica in kašča ob kmečki hiši sta pomnika preteklosti.

Po poti se spustite v dolino Belškega potoka tik ob avstrijski meji, kjer so nekoč delovali Gradišnikov, Pogačev in Vinkov mlin na avstrijski strani.

V dolini Belškega potoka se ob smerokazu ponovno povzpnete v hrib in po slabi uri hoje prispete do eko kmetije Jamnik, kjer pečejo že večkrat nagrajeni »zlati« koroški kruh in so veseli vsakega pohodnika. Hrib se zlije z ravnino tik ob meji z Avstrijo, obidete kmetijo Ling, z obronkov Belšaka se med hojo naučite lepote Podjune, Obirja in Pece.

Na križišču pri Povhovem križu se usmerite proti Povhovemu mlinu, kjer po gozdni cesti zaključite Mlinarsko pot.

POT PROTI ŠENTANELU

Pri ekološki turistični kmetiji Mikl zavijete proti Šentanelu mimo kmetij Pečar, Pernat, Kozul in po enourni hoji prispete do ekološke turistične kmetije Dvornik, kjer je urejen kmečki muzej z dragoceno koroško etnološko dediščino, ponujajo pa tudi bio dobrote.

EKOHOTEL KOROŠ

EKOLOŠKA TURISTIČNA KMETIJA GRADIŠNIK

Od tod dalje vodi pot do križpotja in znamenitega kužnega znamenja pri Dvorniku iz 16. stol. Ob rekreacijskem centru nad Šentanelom stoji kapelica sv. Uršule, ki jo varujejo mogočne Gornikove lipe. Razgledna točka ob robu rekreacijskega centra z daljnogledom zaobjame čudovito panoramo Podjune, Obirja, Pece in Raduhe ter seže vse do Uršlje gore.

Že se prikaže zvonik cerkvice sv. Danijela in pot nadaljujete po strmi stezi ob robu Gornikove globače do središča turistične vasi Šentanel.

Tu ne morete prezreti Brusnikove bajte sredi vasi, ene najstarejših kmečkih hiš na Koroškem. Častitljiva je cerkev sv. Danijela s čudovitimi freskami, lepo urejeno pokopališče ob cerkvi je tudi zadnje počivališče Luke Kramolca, šentanelskega rojaka, skladatelja in zbiralca ljudskih napevov. Na pročelju župnišča je spominska plošča Francu Ksaverju Mešku, pisatelju, dramatik, pesniku in duhovniku, ki je nekaj let služboval v Šentanelu, v šoli je urejena Kramolčeva soba. V Šentanelu je zanimiva Kramolčeva kašča, središče vasi krasi spomenik NOB, delo akademskega kiparja Andreja Grošlja, ob avtobusni postaji vabi s turističnimi spominki Kajžica. V središču Šentanela se lahko okrepčate v najbolj znani gostilni pri Milerju, p. d. Marinu.

POVHOV MLIN, izjemen kulturni spomenik, prvič omenjen leta 1845, redno je deloval vse do leta 1976, obnovljen leta 2005.

EKOLOŠKA TURISTIČNA KMETIJA MIKL

GORNIKOVA KAPELICA,
KUŽNO ZNAMENJE

Polni lepih vtisov in doživetij boste zapustili Šentanel, vas mogoč-
nih kmetij, navzdol mimo Kolmanove domačije, v kateri je odraščal
Mitja Šipek, univ. inž. metalurgije, vsestranski kulturni delavec,
publicist, pisatelj in zborovodja Šentannelskih pavrov.

Bližnje križpotje vabi k turistični kmetiji Lužnik, rojstni hiši Luke
Kramolca, s spominsko ploščo in nekaj starimi fotografijami
rodbine Luke Kramolca. Pot vodi dalje po stezi v Lužnikovo reko in
od tu do Povhovega mlina. Med potjo lahko obiščete le pet minut
oddaljeno turistično kmetijo Ploder, eno prvih turističnih kmetij v
Šentanelu.

Pot boste sklenili pri Povhovem mlinu z ogledom obnovljenega
mlina in izjemne etnološke zbirke ter se okrepčali z domačimi
dobrotami.

EKOLOŠKA KMETIJA DVORNIK

BRUSNIKOVA BAJTA

GORNIKOVE LIPE

TURISTIČNA KMETIJA MARIN

SPOMINSKO ZNAMENJE v Šentanelški reki sestavlja sedem mlinskih kamnov v spomin na leta 1943 padle borce Prvega koroškega bataljona, doma iz Šentanela.

EKOHOTEL KOROŠ – Bike Nomad Center je svojevrsten razvijajoči se center za gorsko kolesarjenje in druge avanture ter gonilna sila razvijajočega se turizma na Jamnici. Ponujajo vodene ture, tematske izlete in druge aktivnosti.

EKOLOŠKA TURISTIČNA KMETIJA GRADIŠNIK, tik ob meji z Avstrijo je obdana z mirom, lepimi razgledi, čisto naravo, ohranjeno koroško kaščo, ki že nekaj sto let služi svojemu namenu. Sprejeli vas bodo gostoljubni ljudje. Pogostili vas bodo z borovničevo marmelado, suhim sadjem in drugimi kmečkimi dobrotami. Gradišnikova kapelica in kašča sta pomnika preteklosti.

EKOLOŠKA TURISTIČNA KMETIJA MIKL, urejena kmetija, ki ohranja ekološki način kmetovanja in gospodarjenja s poudarkom na vključevanju celotne družine v delo, razvaja z izjemno koroško kulinariko. Je družinam prijazna kmetija, ki s svojo lego vabi k čudovitim razgledom in možnostjo gorskega kolesarjenja.

EKOLOŠKA KMETIJA DVORNIK, ena najstarejših kmetij Šentanela, kjer je urejen Muzej kmečkega orodja, etnološka posebnost. Ukvarjajo se z živinorejo, predelavo sadja v sokove in pridelavo zelenjave, nudijo testenine, kruh, piškote, izdelane iz domače moke in jajc, ter ekološke izdelke za osebno nego.

GORNIKOVA KAPELICA, KUŽNO ZNAMENJE iz 16. stol., eno najstarejših znamenj v Šentanelu.

GORNIKOVE LIPE, nemi stražarji Šentanela pri kapelici sv. Uršule.

BRUSNIKOVA BAJTA, najstarejša ohranjena kmečka hiša na Koroškem iz 17. stol.

TURISTIČNA KMETIJA PLODER

LUKA KRAMOLC

MITJA ŠIPEK

CERKEV SV. DANIJELA

ŠENTANELSKI PAVRI

TURISTIČNA KMETIJA MARIN sredi vasi, s čudovitim pogledom na dolino in okoliške vršace, mogočno Peco, Uršljo goro, Raduho, Obir, Podjuno in Pohorje, ena osrednjih turističnih točk na Koroškem. Tu vas bodo sprejeli gostoljubni ljudje, naučili se boste hišnih specialitet, koroških jedi in domačih dobrot, prespite lahko v pravi kmečki hiši. Organizirajo izlete v kraljestvo Kralja Matjaža na Peco, v Snežno jamo pod Raduho, k Potočki zijalki na Olševo in k Ivarškemu jezeru.

TURISTIČNA KMETIJA PLODER, hiša s tradicijo, prvi so v Šentanelu začeli turizem na kmetiji. Kmetija je odlično izhodišče za izlete v okolici, presenetili bodo mir, tišina, čisti zrak in številne koroške dobrrote, pridelane na lastni kmetiji.

CERKEV SV. DANIJELA je kot župnijska cerkev prvič omenjena leta 1755, v njej je umetnostno najpomembnejši desni stranski baročni Marijin oltar. Celotna notranjost cerkve je pokrita s slikovitimi freskami s konca 19. stoletja.

SPOMENIK NOB sredi Šentanela, delo akademskega kiparja Andreja Grošlja. Krajani so spomenik posvetili vsem padlim borcem NOB in žrtvam fašističnega nasilja v letih 1941–1945 iz vasi Šentanel in bližnje okolice.

ZNAMENITA ŠENTANELCA IN PEVSKI ZBOR

LUKA KRAMOLC (1892–1974), šentanelski rojak, glasbeni narodopisec, zbiratelj in prirejevalec ljudskih pesmi, skladatelj in profesor glasbe ter ustanovitelj Šentanelskih pavrov, pevskega zbora z etnološko posebnostjo.

MITJA ŠIPEK (1926–2015), šentanelski rojak, univ. dipl. inženir metalurgije, kulturni delavec in publicist, igralec, nekaj desetletij vodja Šentanelskih pavrov.

ŠENTANELSKI PAVRI – zbor, ki ga sestavljajo Šentanelci, koroška in slovenska etnološka glasbena posebnost, pojejo predvsem ljudske, največ koroške pesmi, posebnost njihovega zbora je petglasno petje, na »tretko«, kot radi rečejo, to je glas nad prvim tenorjem.

PO SLEDEH NEKDANJIH MLINOV

1. Kajžerjev mlin
 2. Zvonikov mlin
 3. Gabrnikov mlin
 4. Korošev mlin
 5. Miklnov mlin
 6. Peršatov mlin
 7. Gradišnikov mlin
 8. Pogačev mlin
 9. Vinkov mlin
 - A. Plodrov mlin
 - B. Novakov mlin
- ★ Spominsko znamenje NOB
- 🏠 Kužno znamenje
- Kmetija

OBČINA PREVALJE

Trg 2a
SI-2391 Prevalje
tajništvo: +386 2 824 61 00
E-pošta: obcina@prevalje.si
www.prevalje.si

POVHOV MLIN

ETNOLOŠKA ZBIRKA

MARIJA NAVERŠNIK

Dolga Brda 19, SI-2391 Prevalje
+386 (0)2 82 33 258
+386 (0)41 938 478
info@povhovmlin.si

EKOLOŠKA TURISTIČNA KMETIJA MIKL

STANKO, Marija Kert

Jamnica 11, SI-2391 Prevalje
+386 (0)41 842 839, Marija
+386 (0)41 727 995, Stanko
info@eko-kmetija.si

EKO HOTEL KMETIJA KOROŠ

Jamnica 10, SI-2391 Prevalje
DUŠAN ŠTRUCL - DIXI
+386 (0)2 870 30 60
+386 (0)41 764 059
info@bikenomad.com

EKOLOŠKA TURISTIČNA

KMETIJA DVORNIK

MUZEJ KMEČKEGA ORODJA

Šentanel 24, SI-2391 Prevalje
DAMIJAN: +386 (0)41 620 631
ERIKA: +386 (0)41 365 804
erika.smolak@gmail.com

GOSTILNA MARIN - MILER

JANKO MILER S. P.

Šentanel 8, SI-2391 Prevalje
+386 (0)2 82 40 550
+386 (0)41 654 886
marin@koroska.net
<http://marin.koroska.net>

TURISTIČNA KMETIJA PLODER

MARINA KUMPREJ

Šentanel 3, SI-2391 Prevalje
+386 (0)2 823 11 04
+386 (0)41 867 375
+386 (0)31 877 612
kmetija.ploder@hotmail.com
www.kmetija-ploder.com

Projekt: RAZVOJ NOVIH TURISTIČNIH PRODUKTOV V MEZIŠKI DOLINI: Izdajatelj: Občina Prevalje | Uredila: Greta Jukič |
Lektoriranje: Andreja Cibron Kodrin | Oblikovanje: Sans, grafično oblikovanje, Andrej Knez, s.p. | Fotografije: Tomo Jesenčnik,
Stefan Peršak, osebni arhivi | Naklada: 1000 izvodov | Leto izdaje: 2018 | Viri: Po poteh koroske kulturne dediščine Občine
Prevalje in Mestne občine Pliberk: monografija – Auf den Wegen des Kärntner Kulturerbes in der Gemeinde Prevalje und der
Stadtgemeinde Bleiburg: Monographie: Občina Prevalje, 2006; Anka Plevnik, Molca Navaršnik, Gremo v Šentanel, 2002 in
Gremo na Šentanel, 2003 | Za vsebino je odgovorna Občina Prevalje, Organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja
podeželja RS za obdobje 2014–2020, je Ministrstvo za kmetištvo, gozdarstvo in prehrano.